

Konjunkturální průzkum 2023

Varovný výstřel pro konkurenceschopnost české ekonomiky

Za největší riziko firmy považují růst nákladů a trvalou krizi v dostupnosti a odborném vzdělávání kvalifikovaných pracovníků

Praha, 18.04.2023

Shrnutí:

- **Stagnace u většiny důležitých ukazatelů dalšího vývoje. Méně optimismu vykazuje zejména pro ČR důležitý zpracovatelský průmysl.**
- **Největším problémem zůstává nedostatek kvalifikovaných pracovníků; v kombinaci s vysokou inflací téměř 40 % firem očekává růst mzdových nákladů výrazně nad 8 %.**
- **Za největší rizika firmy považují ceny energií a náklady na pracovní sílu, téměř čtvrtina dokonce očekává pokles investic.**
- **Varovný signál pro konkurenceschopnost české ekonomiky:**
 - Transformace (obnovitelné zdroje energie, digitalizace, elektromobilita atd.) vyžaduje prudký nárůst investic.
 - Kritérium "systém odborného vzdělávání" zaujímá 20. místo z 21.
 - Pro konkurenceschopnost jsou důležité zejména "měkké dovednosti" a "hlubší porozumění digitálními technologiím".
- **Česko nadále boduje s "akademickým vzděláváním", "produktivitou a motivací zaměstnanců" a "kvalitou a dostupností místních dodavatelů".**
- **V žebříčku zemí střední a východní Evropy je Česká republika na třetím místě za Slovinskem (1) a Polskem (2).**
- **Na konjunkturální průzkum německých zahraničních obchodních komor (Auslandshandelskammern - AHK) každoročně odpovídá paralelně více než 1 300 firem v 16 zemích regionu střední a východní Evropy.**

Nejprve dobrá zpráva: Podle Spolkového statistického úřadu česko-německý obchod loni opět vzrostl, dosáhl rekordní hodnoty 113 miliard eur a i v roce 2023 zůstane tahounem českého zahraničního obchodu.

Ale: Recese se odráží i v našem aktuálním konjunkturálním průzkumu a většina ukazatelů důležitých pro další vývoj v letošním roce stagnuje.

Výhled hospodářství a firem

Firmy - převážně němečtí investoři - v České republice jsou mnohem méně optimistické, pokud jde o vyhlídky ekonomiky na letošní rok. Pouze 19 % z nich

Kontakt:**Christian Rühmkorf**

Tel.: +420 221 490 303

E-Mail:

ruehmkorf@dtihk.cz

Tiskové fotografie:

[tschechien.ahk.de/ne
wsroom/](https://tschechien.ahk.de/newsroom/)

Výsledky průzkumu:

[tschechien.ahk.de/news
room/umfragen](https://tschechien.ahk.de/newsroom/umfragen)

Tisková zpráva

očekává zlepšení ekonomiky, 38 % zhoršení – výsledkem je tedy negativní bilance ("lepší - horší") -19 %. To znamená, že jsme se téměř vrátili na úroveň roku 2013.

U vlastní podnikatelské aktivity firmy vidí budoucnost optimističtěji. Ve srovnání s rokem 2021 však i zde vidíme klesající trend: "lepší" hospodářský rok očekává 36 % firem (o 11 % méně než v roce 2021), zhoršení očekává celkem 23 % (o 11 % více než v roce 2023). Nakonec dostáváme kladné saldo +13 %.

Vývoz, investice, zaměstnanost

Co se týče výhledu vývozu, 27 % firem očekává nárůst a 16 % pokles vývozu, což představuje kladné saldo +11 %. Před dvěma lety to ale bylo 21 %. Důležitým ukazatelem budoucího vývoje jsou především plánované investice. I zde se projevuje tendence ke zdrženlivosti. Třetina podniků chce své investice zvýšit, ale téměř čtvrtina (23 %) počítá s jejich poklesem. To je nejvíce za posledních pět let.

Alarmující je, že své investice chtějí snižovat zejména firmy ze zpracovatelského průmyslu, který je klíčový pro české hospodářství. Stejný trend platí i pro prognózu zaměstnanosti. Ta sice stále vykazuje kladné saldo ve výši 18 %, ale i zde je výrobní sektor opatrnější než sektor služeb.

Největší rizika: náklady

Firmy se potýkají s výrazným nárůstem nákladů na pracovní sílu. Téměř dvě pětiny (39 %) očekávají v rámci vyrovnání inflace nárůst o výrazně více než 8 %. To se odráží i v analýze rizik: za největší rizika firmy považují vysoké ceny energií (60 %) a náklady na pracovní sílu (57 %), na třetím místě je nedostatek kvalifikovaných pracovníků (53 %), který náklady žene dál nahoru.

"Zvyšování těchto nákladů znamená pro firmy omezování plánovaných nezbytných investic. To považujeme za hlavní riziko pro českou ekonomiku. Pro zajištění budoucí konkurenceschopnosti je nutné výrazně zvýšit investice, zejména pro transformaci v oblasti obnovitelných zdrojů energie, elektromobility a digitalizace," říká prezident ČNOPK Milan Šlachta.

Faktor HR

Mezi TOP 5 faktory atraktivity investiční lokality ČR došlo k posunům pouze v rámci starých "šampionů". Vedle členství ČR v EU a platební disciplíny jsou dlouhodobými pozitivními konstantami především "akademické vzdělávání" (3. místo), "produktivita a motivace zaměstnanců" (4. místo) a "kvalita a dostupnost místních dodavatelů" (5. místo).

V žebříčku 21 faktorů však firmy opět odsunuly na předposlední místo "systém odborného vzdělávání" v ČR (poslední místo: "dostupnost kvalifikovaných pracovníků"). Firmám stále chybí úzké propojení školské teorie s praxí.

Tisková zpráva

Konkurenceschopnost ohrožena

Toto propojení firmy přitom považují za zásadní pro konkurenceschopnost České republiky. Nejpotřebnějšími kompetencemi zaměstnanců jsou měkké dovednosti, jako je komunikace a týmová práce (63 %), hlubší porozumění a využívání digitálních technologií (51 %) a schopnost vedení hybridních týmů (47 %).

"S velkými obavami vnímáme, že státní systém odborného vzdělávání se téměř nezlepšil, zatímco komunikační, technologické a digitální požadavky ve firmách se rychle mění. Tato propast se bude dále prohlubovat," říká výkonný člen představenstva ČNOPK Bernard Bauer. To potvrzují i aktuální studie Mezinárodního měnového fondu o transformaci v České republice.

"Nejistá situace na trhu zvyšuje naléhavost digitální transformace. Už dnes ale pozorujeme, že pro tuto transformaci není na trhu dostatek kvalifikovaných lidí," říká Hana Součková, členka představenstva ČNOPK a generální ředitelka SAP ČR. *„Proto v SAP pracujeme na zatraktivnění oboru IT pro studenty škol a vzdělávacích institucí a zlepšení digitálních dovedností českých pracovníků. Schopnost učit se novým věcem bude čím dál tím vyhledávanější při náboru na nové pozice.“*

Žebříček zemí střední a východní Evropy

V žebříčku atraktivity zemí CEE je Česká republika na 3. místě za Slovinskem (1) a Polskem (2). Do roku 2018 se Česká republika několik let držela na prvním místě, v dalších letech až do války na Ukrajině investoři za nejatraktivnější lokalitu považovali Estonsko.

O konjunkturálním průzkumu (údaje v ČR)

Sběr dat: 13. únor – 17. březen 2023

Účastníci: 137 členů ČNOPK a německých firem v ČR

Odvětví: 44 % služby, 36 % zpracovatelský průmysl, 16 % obchod, 3 % stavebnictví, 1 % zásobování energií a vodou, zpracování odpadů

* Srovnání investičních lokalit střední a východní Evropy se opírá o data celkem 16 německých zahraničních hospodářských komor v jednotlivých zemích

Über die DTIHK

Die DTIHK ist mit ihren 650 Mitgliedern die größte bilaterale Auslandshandelskammer in Tschechien. Sie verfolgt aktuelle Trends und beschäftigt sich intensiv mit denen, die das größte Potenzial für die deutsch-tschechischen Wirtschaftsbeziehungen haben. Langfristig setzt sich die DTIHK für die Einführung des dualen Ausbildungssystems in Tschechien ein, stieß frühzeitig in Tschechien eine breite Diskussion zu Industrie 4.0 an und fördert heute eine nachhaltige Transformation der Wirtschaft. Die Deutsch-Tschechische Industrie- und Handelskammer gehört zum Netz der deutschen Auslandshandelskammern (AHKs).